

Projekt

z dnia .....
zatwierdzony przez .....

**UCHWAŁA NR .....
RADY GMINY CZERNICA**

z dnia .....

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Czernica na lata 2021-2023.

Na podstawie art.18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2020r. poz.713) oraz art.176 pkt 1, art.179 ust.2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity Dz. U. z 2020r., poz. 821) Rada Gminy Czernica uchwala co następuje:

§1. Uchwala się Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Czernica na lata 2021-2023 w brzmieniu określonym w załączniku do niniejszej uchwały.

§2. Wykonanie Uchwały powierza się Wójtowi Gminy Czernica.

§3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 2021r.

ADWOKAT
Monika Skrzypeł-Paluch
Monika Skrzypeł-Paluch

UZASADNIENIE

do uchwały Rady Gminy Czernica w sprawie uchwalenia „Gminnego programu wspierania rodziny w Gminie Czernica na lata 2021-2023”

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 r. (tekst jednolity Dz. U. z 2020, poz. 821) obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej, w zakresie ustalonym ustawą, spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej. Obowiązek ten jednostki samorządu terytorialnego oraz organy administracji rządowej realizują w szczególności we współpracy ze środowiskiem lokalnym, sądami i ich organami pomocniczymi, Policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami społecznymi.

Na podstawie zapisów ww. ustawy na gminie spoczywa obowiązek rozwoju systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Na podstawie art. 176 ustawy do zadań własnych gminy w szczególności należy:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny,
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
  - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
  - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
  - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci,
- 4) finansowanie:
  - a) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
  - b) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art.29 ust.2, ponoszonym przez rodziny wspierające,
- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym,
- 6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art.187 ust.3,
- 7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

Zadania powyższe w Gminie Czernica realizowane są przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Na podstawie art. 178 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z upoważnienia Wójta Gminy Czernica kierownik GOPS prowadzi postępowania w sprawach z zakresu wspierania rodziny oraz wydaje w tych sprawach decyzje.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej był koordynatorem „Gminnego programu wspierania rodziny w Gminie Czernica na lata 2018-2020”. Zasadnym zatem jest, by GOPS był koordynatorem Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Czernica na lata 2021-2023. Program określa zespół planowanych i zintegrowanych działań mających na celu

wspieranie rodzin, w szczególności rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych zgodnie z obowiązującymi przepisami. Wobec powyższego przyjęcie niniejszej uchwały należy uznać za konieczne i uzasadnione.

WÓJT GMINY CZERNICA

Włodzisław Chlebosiński

Załącznik Nr
do uchwały Nr .....
Rady Gminy Czernica
z dnia .....

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Czernica na lata 2021 – 2023

Czernica, październik 2020 rok

I. Wstęp

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Czernica na lata 2021 – 2023 jest strategicznym dokumentem Gminy opracowanym, w celu realizowania przez wspólnotę samorządową konstytucyjnej zasady udzielania szczególnej pomocy rodzinie i dziecku. Prawa rodziny w świetle Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej znajdują się pod ochroną i opieką. Państwo powinno stwarzać optymalne warunki dla prawidłowego funkcjonowania rodziny, wspierać ją w sferze społecznej, socjalnej i gospodarczej, a także chronić rodzinę przed zagrożeniami, dążyć do zapewnienia trwałości związków małżeńskich i prowadzić politykę zachęcającą do zawierania małżeństw.

Rodzina to „grupa społeczna, składająca się z rodziców, ich dzieci i krewnych; rodziców łączy więź małżeńska, rodziców z dziećmi – więź rodzicielska, stanowiąca podstawę wychowania rodzinnego, jak również więź formalna określająca obowiązki rodziców i dzieci względem siebie”¹, jak podaje Wincenty Okoń. Rodzina stanowi najważniejszy krąg środowiska każdego człowieka, oddziałując tym samym na jego osobowość. Środowisko rodzinne jest zatem „złożonością, stanowiącą układ równorzędnych – osobiście dostępnych jednostek – warunków środowiska domowego dzieci, rodziców i ewentualnie pozostałych członków rodziny, które wynikają bezpośrednio lub pośrednio ze struktury rodziny, a zwłaszcza z jej funkcjonowania”². Obejmuje złożony układ bodźców i sytuacji oddziałujących na dziecko wynikających ze struktury i funkcjonowania rodziny. Można wyróżnić tu elementy wchodzące w skład środowiska rodziny:

- pochodzenie społeczno – zawodowe rodziców
- aktualna sytuacja społeczno – zawodowa rodziny,
- poziom wykształcenia rodziców,
- poziom potrzeb kulturalnych rodziców i innych członków rodziny,
- normy i wartości przekazywane dziecku w wychowaniu,
- struktura rodziny czyli skład osobowy, liczba dzieci w rodzinie³

Wszystko to ma ogromny wpływ na wychowanie młodego człowieka, co jest podstawowym zadaniem rodziny. Rodzina jako podstawowa komórka życia społecznego pełni wobec swoich członków „funkcje rodziny”, które są fundamentem powstania więzi rodzinnej. Wpływ na funkcje rodziny ma współzależność członków rodziny oraz ich wzajemne oddziaływanie na siebie. Funkcje rodziny dzieli się na cztery główne grupy takie jak:

- 1) funkcje biopsychiczne – czyli funkcja prokreacyjna i funkcja seksualna,
- 2) funkcje ekonomiczne – czyli funkcja materialno – ekonomiczna i funkcja opiekuńczo – zabezpieczająca,

---

¹ W. Okoń, Słownik pedagogiczny, wyd. PWN, Warszawa 1992., s.177

² S. Kawula, *Rodzina jako grupa i instytucja opiekuńczo – wychowawcza*, [w:] S. Kawula, J.Brągiel, A.W. Janke (red.), *Pedagogika rodziny. Obszary i panorama problematyki*, wyd. Adam Marszałek, Toruń 2004., s.49-50.

³ Tamże., s.74 – 75.

- 50 % wydatków na opiekę i wychowanie w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy.

Według danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu w 2017r. Gmina ponosiła wydatki za 14 dzieci przebywających w pieczy zastępczej, w 2018r. za 11 dzieci, natomiast w 2019 za 12 dzieci.

Na dzień 31.12.2019r. w różnych formach pieczy zastępczej z Gminy Czernica przebywało 11 dzieci, w tym:

- w rodzinie zastępczej spokrewnionej przebywało - 3 dzieci,
- w rodzinie zastępczej niespokrewnionej - 7 dzieci,
- w Rodzinnym Domu Dziecka - 1 dziecko.

Dzieci z rodzin przeżywających trudności w wypełnieniu funkcji opiekuńczo- wychowawczej postanowieniem sądu mogą zostać umieszczone w pieczy zastępczej. Jednak umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej ma być ostatecznością, po wykorzystaniu przez gminę wszelkich możliwych form wsparcia rodzinie. Skuteczne wspieranie rodziców w wypełnianiu ich funkcji opiekuńczo-wychowawczych jest niezwykle ważne w przypadku rodzin, które wykazują deficyty w tym zakresie, bowiem dziecko do pełnego i harmonijnego rozwoju swojej osobowości powinno wychowywać się w środowisku rodzinnym, w atmosferze miłości i zrozumienia. Dzieci wymagają szczególnej troski i ochrony zarówno ze strony rodziny, jak i instytucji polityki społecznej w zakresie ochrony ich praw, wyrównania szans życiowych i minimalizowania negatywnych skutków w przypadku wystąpienia ryzyka życiowego. Stąd rodzinom przeżywającym kryzysy w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych zachodzi konieczność udzielania specjalistycznej pomocy przez pracowników służb i podmiotów pracujących na rzecz dziecka i rodziny. Zapewnienie wsparcia, pomoc pracowników socjalnych, asystenta rodziny i pomoc z innych instytucji w znacznym stopniu daje szansę na pozostawienie dziecka w rodzinie biologicznej.

IV. Założenia programu

Założeniem Gminnego programu wspierania rodziny w Gminie Czernica na lata 2021-2023 jest tworzenie sprzyjających warunków do poprawy jakości życia rodzin i dzieci zamieszkujących na terenie gminy Czernica. Program będzie służył realizacji gminnej polityki rodzinnej. Działania programu skierowane do rodzin będą realizowane w różnej formie przez jednostki organizacyjne gminy oraz inne podmioty działające na rzecz dziecka i rodziny przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela nr 2. Instytucje działające na rzecz rodzin i dzieci w Gminie Czernica.

Instytucja/podmiot	Zakres działań na rzecz dziecka i rodziny
Urząd Gminy Czernica	Dowozy dzieci niepełnosprawnych do szkół, opieka nad dziećmi do lat trzech

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czernicy	Praca socjalna, pomoc finansowa, pomoc rzeczowa, dożywianie dzieci w szkołach, przyznawania i wypłacanie stypendiów, karta dużej rodziny, wspieranie aktywności lokalnej, realizacja programów i projektów socjalnych, kierowanie na kolonie letnie, interwencje socjalne i kryzysowe, zasiłki i świadczenia rodzinne (zasiłek rodzinny, świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy, jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka, świadczenie rodzicielskie, świadczenie wychowawcze), fundusz alimentacyjny, świadczenie „Dobry start”, dodatki mieszkaniowe i energetyczne, wsparcie asystenta rodziny.
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Prowadzenie rozmów edukacyjno- motywacyjnych, porad psychologicznych, prawnych, realizacja gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, przeciwdziałanie problemom dotyczącym nadużywania alkoholu, profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych, pomoc w podjęciu leczenia, kierowanie wniosków do sądu o zobowiązanie do leczenia odwykowego.
Zespół Interdyscyplinarny na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Wsparcie i pomoc rodzinom w przezwyciężeniu problemu przemocy, poradnictwo psychologiczne, rodzinne, prawne, doradztwo, praca socjalna, interwencja, profilaktyka przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
Zespół ds. pomocy rodzinie	Współpraca ze specjalistami z różnych dziedzin na rzecz wspierania rodziny, zwłaszcza tych przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczej, diagnoza prowadzona w miejscu zamieszkania rodziny i ocena funkcjonowania rodziny i dziecka.
Punkt konsultacyjny	Poradnictwo prawne, psychologiczne, psychoterapia.
Placówki służby zdrowia	Działalność w zakresie profilaktyki i opieki zdrowotnej.
Placówki oświatowo- wychowawcze	Działalność edukacyjno- wychowawcza, psychologiczno- edukacyjna, wsparcie pedagogiczne, psychologiczne dla rodziców, dzieci, realizacja programów edukacyjnych, profilaktycznych
Placówki wsparcia dziennego	Zapewnienie dzieciom opieki i wychowania, pomocy w nauce, organizacji czasu wolnego, zabawy i zajęć sportowych oraz rozwoju zainteresowań.
Świetlice Środowiskowe	Wspieranie opiekunów dzieci w sprawowaniu funkcji opiekuńczej, zapewnienie optymalnych warunków rozwoju fizycznego, psychologicznego i poznawczego dzieci, realizacja działań profilaktycznych, kształtowanie zdrowego stylu życia dzieci oraz właściwych form spędzania wolnego czasu

Z przedstawionej tabeli wynika, że w Gminie Czernica funkcjonuje wiele instytucji i placówek, które świadczą różne formy pomocy dla rodziny i dziecka. Wspierają funkcje opiekuńczo – wychowawczą rodziców i opiekunów prawnych, zajmują się profilaktyką i przeciwdziałaniem uzależnieniom, prowadzą zajęcia, warsztaty i działania, w tym edukacyjne skierowane zarówno do dzieci jak i rodziców. W realizacji zadań programowych w zakresie wspierania rodziny, jednostki samorządu terytorialnego współpracować będą z instytucjami i organizacjami z poza gminy, które zawodowo zajmują się pomocą dziecku i rodzinie.

Praca z rodzinami dysfunkcyjnymi jest procesem złożonym i długofalowym. Efekty pracy w przeważającym stopniu zależą od aktywności rodzin, otwarcia na otrzymane wsparcie, chęci wprowadzenia w swoim życiu zmian. Objęcie rodziny wsparciem asystenta czy przedstawicieli innych instytucji i organizacji pomocowych nie zawsze gwarantuje przywrócenie rodzinie zdolności do prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej podejmuje szereg działań zmierzających do zminimalizowania, pojawiających się problemów opiekuńczo-wychowawczych i pomocy rodzinie.

V. Cel główny programu

Wspieranie rodzin w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczej

VI. Cele szczegółowe

1. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny poprzez:

- 1) zabezpieczenie rodzinom o najniższych dochodach pomocy materialnej i niematerialnej zgodnie z ustawą o pomocy społecznej,
- 2) objęcie wsparciem w formie posiłków dzieci do czasu ukończenia nauki w szkole podstawowej, uczniów do czasu ukończenia szkoły ponadpodstawowej na terenie placówek oświatowych,
- 3) zabezpieczenie świadczeń w ramach systemu zabezpieczenia społecznego: świadczeń rodzinnych, opiekuńczych, wychowawczych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
- 4) przyznawanie innych należnych świadczeń, zgodnie z obowiązującymi przepisami, w tym dodatków mieszkaniowych i energetycznych,
- 5) udzielanie uczniom o najniższych dochodach pomocy materialnej w formie stypendium szkolnego, zasiłku z powodu zdarzenia losowego,
- 6) zabezpieczenie pomocy specjalistycznej w różnych obszarach (uzależnienia, przemoc w rodzinie, niepełnosprawność),
- 7) pokrywanie wydatków za pobyt dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej,

- 8) realizacja rządowego programu dla rodzin wielodzietnych Karta Dużej Rodziny,
- 9) zapewnienie rodzinom pomocy asystenta rodziny.
- 2. Wspomaganie rozwoju i edukacji dziecka, rozwijanie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych rodziny, poprzez:**
  - 1) pomoc edukacyjną dla dzieci i młodzieży mających trudności w nauce, organizowanie zajęć wyrównawczych w placówkach oświatowych,
  - 2) pomoc dzieciom w odrabianiu lekcji domowych w świetlicach środowiskowych na terenie gminy Czernica,
  - 3) wspieranie rodziców w wychowaniu i edukacji dzieci oraz zagospodarowaniu czasu wolnego dzieci i młodzieży poprzez organizowanie różnych form zajęć pozaszkolnych,
  - 4) pomoc w organizacji wypoczynku letniego dla dzieci w okresie wakacyjnym,
  - 5) umożliwienie rodzinom korzystania z pomocy rodziny wspomagającej, której zadaniem jest pomoc rodzinie w codziennym funkcjonowaniu,
  - 6) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny dysfunkcyjnej po zakończeniu współpracy z asystentem rodziny,
  - 7) pomoc rodzinom przeżywającym trudności opiekuńczo–wychowawcze w dostępie do konsultacji i specjalistycznego poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego, terapeutycznego oraz prawnego, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego,
  - 8) pomoc w zorganizowaniu dojazdu dzieci niepełnosprawnych do placówek oświatowych,
  - 9) dofinansowanie do niepublicznych przedszkoli na terenie gminy Czernica,
  - 10) pomoc w uzyskaniu prawa do lokali komunalnych dla rodzin zagrożonych umieszczeniem dziecka w pieczy zastępczej,
  - 11) współpraca z podmiotami, instytucjami działającymi w środowisku lokalnym, w szczególności ze szkołami, policją, placówkami służby zdrowia, sądem, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, w celu poprawy sytuacji rodzinnej pod względem zdrowotnym, materialnym i społecznym,
- 3. Zapobieganie powstaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywania już istniejących poprzez:**
  - 1) monitorowanie rodzin zagrożonych kryzysem przez pracowników socjalnych, nauczycieli, pedagogów szkolnych oraz przedstawicieli innych zawodów kontaktujących się z rodziną np.: kuratora sądowego,
  - 2) motywowanie członków rodziny do podejmowania działań na rzecz ograniczenia bądź niwelowania własnych dysfunkcji np. podjęcie terapii leczenia uzależnień, udział w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc w rodzinie,

